TGP Cymru

Parc Ymchwil Gwyddorau Cymdeithasol Prifysgol Caerdydd (SPARK),
Heol Maindy, Caerdydd CF24 4HQ

TGP Cymru yw enw gweithredol Tros Gynnal Plant. Elusen Gofrestredig Rhif 1099878.
Wedi'i chofrestru fel cwmni cyfyngedig trwy warant Rhif 04422485 (Lloegr a Chymru).
Swyddfa Gofrestredig: SPARK, Heol Maindy, Caerdydd, CF24 4HQ

www.tgpcymru.org.uk

tgp CYMRU
PLANT A THEULUOEDD
CHILDREN AND FAMILIES

Maniffesto Etholiad y Senedd 2026

TGP Cymru yw enw gwaith Tros Gynnal Plant. Elusen Gofrestredig Rhif 1099878.
Cofrestrwyd fel cwmni cyfyngedig drwy warant Rhif 04422485 (Cymru a Lloegr),
Swyddfa Gofrestredig: SBARC, Heol Maindy, Caerdydd, CF24 4HQ

029 2039 6974
www.tgpcymru.org.uk

AMDANOM NI

Mae TGP Cymru yn elusen plant annibynnol flaenllaw yng Nghymru sy'n gweithio gyda rhai o'r plant, pobl ifanc a theuluoedd mwyaf agored i niwed ac sydd fwyaf ar y cyrion yng Nghymru. Rydym yn darparu cymorth annibynnol a chyfrinachol drwy eiriolaeth, cyfranogiad, cyfarfodydd grŵp teulu, dulliau adferol a datrys gwrthdaro. Rydym yn gweithio gyda phlant, pobl ifanc a theuluoedd, gan roi llais iddynt ddweud eu dweud ar eu dyfodol a sicrhau fod eu hawliau'n cael eu parchu.

tgp CYMRU
PLANT A THEULUOEDD
CHILDREN AND FAMILIES

Mae TGP Cymru yn cynnwys gwasanaethau sydd wedi'u gwasgaru ledled Cymru. Gwasanaethau Eiriolaeth Statudol yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru, Gogledd Cymru a Chwm Taf Morgannwg, Eiriolaeth Ymwelwyr Preswyl, Gwasanaethau Ymwelwyr Annibynnol, prosiect Teithio Ymlaen ar gyfer cymunedau Sipsiwn, Roma neu Deithwyr, Rhaglen Ffoaduriaid a Lloches, gwasanaeth Tîm o Amgylch y Denantiaeth ar gyfer pobl ifanc 18-25 oed sy'n cael anawsterau mewn perthynas â'u llety/tenantiaeth, gwasanaeth Cyn-filwyr a Theuluoedd Dulliau Adferol, Gwasanaeth Cyfarfod Grŵp Teulu Dulliau Adferol ar gyfer teuluoedd sy'n profi gwrthdaro ac sydd angen cymorth i ddod o hyd i atebion, Eiriolaeth Rhieni yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru, Gogledd Cymru a Chwm Taf Morgannwg a Phasbortau Cyfathrebu ledled Gogledd Cymru ar gyfer plant a phobl ifanc ag anawsterau cyfathrebu. Mae gennym hefyd brosiect newydd sy'n cynnig Eiriolaeth i blant a phobl ifanc sy'n byw yng Ngogledd Cymru nad ydynt yn cael cymorth gan y gwasanaethau cymdeithasol na CAMHS.

Mae gweithio gyda phlant, pobl ifanc a theuluoedd a siarad â nhw am yr hyn yr hoffent ei weld yn ein maniffesto wedi nodi'r gofynion canlynol gan TGP Cymru o'r Senedd i'w galluogi i oresgyn anawsterau ac adeiladu eu dyfodol ymreolaethol eu hunain.

Mae TGP Cymru yn gofyn i bob plaid wleidyddol ac ymgeisydd ymrwymo i flaenoriaethu plant, pobl ifanc a theuluoedd yng Nghymru drwy:

1. Ehangu Mynediad at Eiriolaeth i Blant a Phobl Ifanc gan gynnwys Eiriolaeth Ymwelwyr Preswyl
2. Cynyddu Llais Rhieni
3. Sefydlu Safonau ar gyfer Llety Dros Dro i Bobl Ifanc sy'n Gadael Gofal
4. Cynyddu'r Pasbortau Cyfathrebu Sydd Ar Gael i Blant a Phobl Ifanc ag Anghenion Cyfathrebu

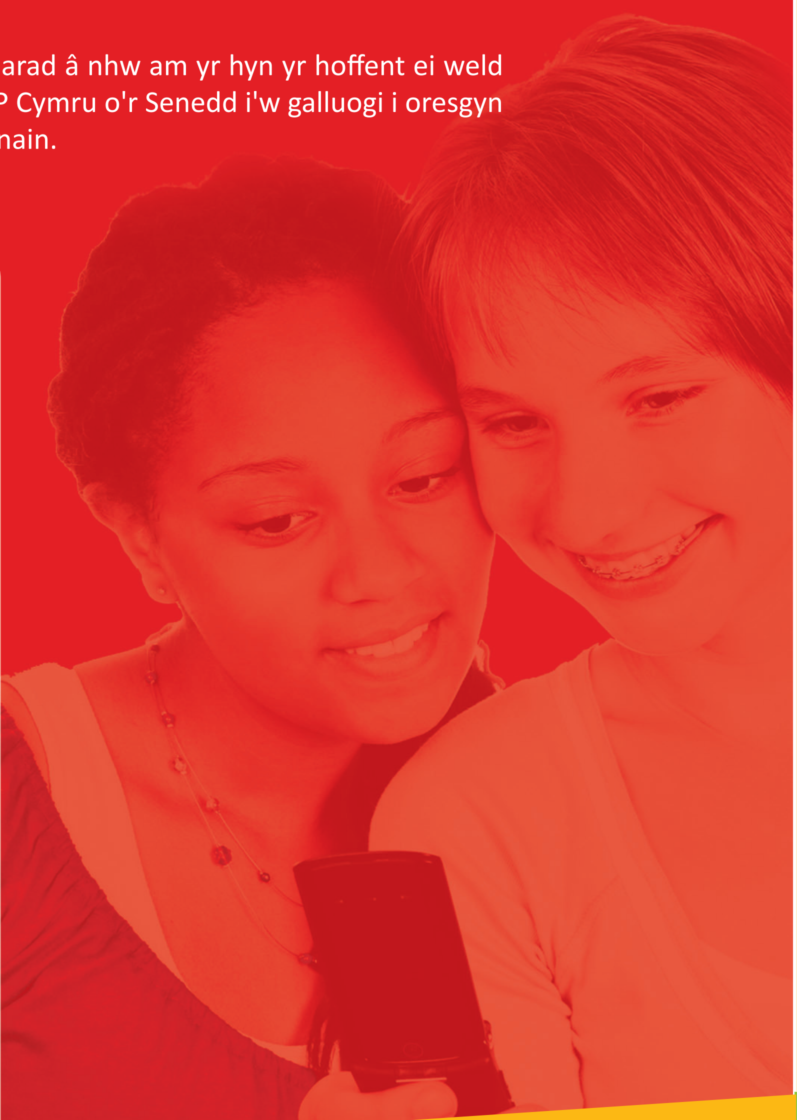

EHANGU MYNEDIAD AT EIRIOLAETH I BLANT A PHOBL IFANC

Mae TGP Cymru wedi bod yn gweithio gyda phlant a phobl ifanc i roi llais iddynt drwy eiriolaeth ers 2002 ac mae'n ddarparwr cofrestredig o wasanaethau eiriolaeth statudol.

Yn 2025, cynhaliodd gwasanaeth Eiriolaeth Gogledd Cymru TGP Cymru arolwg gydag amrywiaeth eang o unigolion a gwasanaethau yn y sector gwirfoddol, i weld a fyddai pobl ifanc nad ydynt yn gymwys ar gyfer gwasanaethau eiriolaeth statudol nac yn cael gwasanaeth gan CAMHS ar hyn o bryd, yn hoffi gallu cael mynediad at wasanaethau eiriolaeth. O'r ymatebion, y prif faterion oedd iechyd meddwl a llesiant, ac yna materion teuluol a materion ysgol. Ar y cyfan, roedd yr ymateb yn gadarnhaol gyda nifer o bobl ifanc yn nodi y byddent yn hoffi cael cymorth ar unwaith os oedd ar gael.

Yr hyn mae pobl ifanc wedi'i ddweud wrthym:

> ***"Mae angen help arnaf yn yr ysgol, ac mae angen help arnaf gyda fy Mam a'r hyn mae hi'n mynd drwyddo."***
> ***"Mae angen help arnaf gyda fy iechyd meddwl, hunan-niweidio a meddyliau hunanladdol"***
> ***"Byddwn i'n defnyddio'r gwasanaeth hwn, byddai o gymorth gyda fy iechyd meddwl gwael a chael rhywun i siarad ag ef am unrhyw broblemau teuluol. Byddai o gymorth i bobl ifanc yn eu harddegau a rhai oedolion ifanc"***

Mae TGP Cymru yn pryderu nad yw pob plentyn a pherson ifanc sy'n byw mewn cartrefi preswyl preifat yn gallu cael mynediad at wasanaethau eiriolaeth. Yn 2019, hwylusodd TGP Cymru adolygiad annibynnol o'r enw 'O'r Golwg—Allan o Hawliau?' a nododd nad oedd gan lawer o bobl ifanc sy'n byw mewn cartrefi preswyl preifat ledled Cymru fynediad at wasanaethau eiriolaeth. Yn 2025 mae hyn yn dal i fod yn wir.

Wrth i'r rhaglen Dileu Elw Preifat o Ofal Plant sy'n Derbyn Gofal fynd rhagddi, cawn gyfleoedd i ehangu mynediad at eiriolaeth drwy:

- Sicrhau bod y Fanyleb Gwasanaeth a'r Offeryn Ystod a Lefel, y mae gwasanaethau eiriolaeth statudol yn cael eu comisiynu yn eu herbyn, yn cael eu diweddaru i adlewyrchu'r nifer cynyddol o gartrefi plant sydd angen eiriolaeth ymwelwyr preswyl misol
- Gwneud yn ofyniad Rheoleiddio ac Arolygu bod pob cartref preswyl preifat lle mae plant a phobl ifanc yn cael eu lleoli gan awdurdodau lleol yn comisiynu gwasanaeth eiriolaeth ymwelwyr preswyl annibynnol.

Yr hyn mae pobl ifanc wedi'i ddweud wrthym:

> ***'Rwy'n hoffi'r gwasanaeth eiriolaeth ymwelwyr gan y gallaf siarad am broblemau gyda fy nghartref neu broblemau gyda fy ngweithiwr cymdeithasol ac mae'n helpu i wneud pethau'***
>
> ***'Mae'r eiriolwr sy'n ymweld o gymorth mawr'***
>
> ***'Dydw i ddim bob amser yn siarad â'r eiriolwr sy'n ymweld, ond rwy'n gwybod pryd mae hi'n ymweld ac yn gwybod y gallaf siarad â hi os oes angen.'***

Mae TGP Cymru yn gofyn:

i. Ehangu'r cyfle i bob person ifanc gael mynediad at eiriolaeth ledled Cymru, fel y gall gael ei feddyliau a'i deimladau wedi'u clywed, a'i lais wedi'i helaethu ar draws ein cenedl.

ii. Sefydlu hawl i bob person ifanc mewn cartrefi preswyl preifat gael mynediad at wasanaethau eiriolaeth a'i gwneud yn ofyniad cofrestru ar gyfer pob cartref preswyl bod eiriolaeth yn cael ei darparu.

CYNYDDULLAIS RHIENI

Mae gan TGP Cymru hanes o gyflawni canlyniadau cadarnhaol i deuluoedd drwy ddarparu gwasanaethau Cyfarfodydd Grŵp Teulu o ansawdd da ers 2000. Ni oedd un o'r darparwyr cyntaf o Gyfarfodydd Grŵp Teulu yng Nghymru, ac yn cefnogi teuluoedd i ddod at ei gilydd a gwneud cynlluniau sy'n helpu eu teulu i symud ymlaen, gan greu amgylchedd diogel a meithringar i'r plant o fewn eu rhwydweithiau cymorth teuluol. Mae'r canlyniadau'n cynnwys atgyweirio perthnasoedd teuluol, cynyddu cyswllt plant â'u rhieni, aduno plant â'u teuluoedd a chadw babanod o fewn rhwydwaith cymorth y teulu. Mae gwasanaeth Cyfarfodydd Grŵp Teulu wedi gweld teuluoedd yn camu i lawr o Orchmynion Amddiffyn Plant i Gynlluniau Gofal a Chymorth i Wasanaethau Teuluoedd Cydnerth, ac mewn rhai achosion yn cau i Wasanaethau Plant yn gyfan gwbl.

Yn 2023, dechreuodd TGP Cymru y Gwasanaeth Eiriolaeth Rhieni er mwyn helpu i leihau nifer y plant sy'n dod i mewn i'r system ofal ac i gadw teuluoedd gyda'i gilydd. Roedd yn rhoi llais a dewis i rieni, drwy gefnogi rhieni i lywio'r system amddiffyn plant, ac i fod yn rhan lawn o'r prosesau gwneud penderfyniadau. Mae rhieni wedi mynegi eu bod yn teimlo'n llawer mwy gwybodus am eu hawliau a'u bod yn teimlo y gallant herio awdurdodau lleol mwy ac eirioli dros eu hunain mwy. Mae awdurdodau lleol yn dweud wrthym fod llai o blant a phobl ifanc yn dod i ofal oherwydd cyfranogiad Eiriolaeth Rhieni a bod y berthynas rhwng Gweithwyr Cymdeithasol a rhieni wedi gwella.

Yr hyn y mae Rhieni, Aelodau o'r Teulu a Gweithwyr Proffesiynol wedi'i ddweud wrthym:

"Roedd yn emosiynol ond diolch yn fawr iawn, roeddwn i'n teimlo fel petawn i wedi cael fy ngwrthod ac mae gen i gynllun nawr" - Teulu

"Rhoddodd y cyfrwng hwn amser i'r teulu a gweithwyr proffesiynol ddod at ei gilydd mewn amgylchedd diogel a chroesawgar gyda gweithiwr proffesiynol profiadol y tu allan i'r gweithwyr proffesiynol hynny sy'n ymweld â'r cartref, i archwilio ffyrdd o symud ymlaen. Roedd yna gyfnod ar gyfer gwrando myfyriol a'r cyfle i rieni gyfathrebu a oedd dan reolaeth ac arweiniad gweithiwr proffesiynol arall" - Gweithiwr Proffesiynol

"Helpodd ni i ddod at ein gilydd fel teulu a rhoi'r dechrau mwyaf diogel posibl mewn bywyd i'n babi". - Teulu

"Roedd y gwasanaeth eiriolaeth rhieni mor ddefnyddiol. Teimlais ei fod wedi gwneud gwahaniaeth i'm sefyllfa a rhoi sicrwydd i mi y bydd rhywun yn gwrando arnaf hefyd. Erbyn hyn, rwy'n gwybod llawer mwy am fy hawliau ac yn teimlo'n fwy hyderus ers cael cymorth eirioli. Roeddwn i'n teimlo fy mod i wedi cael fy nghynnwys yn fwy mewn penderfyniadau a bod rhywun yn fy nghlywed. Ni allaf ddiolch digon i chi am ei holl help a chymorth, diolch".

"Fyddwn i ddim wedi gallu ymdopi heb gymorth eirioli, ac roeddwn i'n teimlo'n fwy galluog yn emosiynol i ymdopi â chymorth".

"Roeddech chi yno i'm cefnogi. Roedd yn gysur mawr gwybod bod rhywun yn fy nghongl i'm helpu".

Mae TGP Cymru yn gofyn:

Blaenoriaethu gwasanaethau i rieni a theuluoedd gan gynnwys Eiriolaeth Rhieni a Chynadleddau Grŵp Teulu fel ffordd o wella hawliau'r plentyn. Bydd mwy o rieni a theuluoedd yn gallu nodi rhwydweithiau cymorth ehangach ac ymdrin â phroblemau a gwrthdaro. Mae hyn yn hyrwyddo atebolrwydd ac yn sicrhau bod rhieni ac aelodau'r teulu yn cael eu clywed a'u cynnwys yn y broses, ac yn grymuso teuluoedd yn wirioneddol i helpu eu sefyllfaoedd eu hunain a bywydau eu plant a'u pobl ifanc.

SEFYDLU SAFONAU AR GYFER LLETY DROS DRO

Weithiau mae angen i bobl ifanc fyw mewn llety dros dro ac nid yw hyn bob amser yn addas ar gyfer eu hanghenion. Mae Gwasanaeth Tîm o Amgylch y Denantiaeth TGP Cymru yn helpu pobl ifanc sydd wedi gadael gofal neu sydd wedi profi chwalfa deuluol / perthynas / cartref i oresgyn yr anawsterau maen nhw'n eu profi a'u helpu i aros yn eu cartref a/neu sicrhau lle i'w alw'n gartref.

Yng ngwanwyn 2025, hwylusodd Tîm o Gwmpas y Denantiaeth grŵp ffocws gyda phobl ifanc i edrych ar y rhwystrau maent yn eu hwynebu wrth geisio dod o hyd i lety addas, a'r hyn sydd bwysicaf iddynt wrth ddod o hyd i le i fyw. O'r trafodaethau hyn, y prif fater a ddaeth i'r amlwg oedd nad oedd unrhyw safonau clir ar gyfer llety dros dro. Roedd pobl ifanc yn teimlo bod diffyg safonau yn golygu bod llety yn aml yn anaddas o ran addurno, cynnal a chadw, cyfleusterau, diogelwch a gorfodi rheolau. Er enghraifft, profodd rhai pobl ifanc safonau llety gwael iawn – e.e. dim gwres, dim dŵr rhedegog, cloeon annigonol ar ddrysau ac addurniadau gwael / lleithder. Roedd gan rai pobl ifanc fynediad at gegin lawn tra bod gan rai dim ond tegelli, roedd rhai lletyau yn cynnwys prydau bwyd a chyfleusterau golchi dillad tra nad oedd eraill yn darparu dim, ac roedd rhai pobl ifanc yn destun rheolau mympwyol fel cael eu hatal rhag treulio noson i ffwrdd o'u llety tra nad oedd eraill.

Yr hyn mae Pobl Ifanc wedi'i ddweud wrthym:

"Yn ddelfrydol, byddai opsiynau tai brys ar gael sy'n bodloni gofynion penodol o ran eu safonau byw ac sy'n cael eu gwirio'n rheolaidd. Dylai'r gwasanaeth fod yn anwahaniaethol ac yn gallu/yn fodlon darparu ar gyfer amrywiol anghenion. Mae gan wahanol bobl wahanol anghenion oherwydd ein bod ni i gyd yn unigolion. Nid yw dull un ateb i bawb yn gweithio. Dylai fod rhywbeth ar waith sy'n sicrhau nad yw tai'n mynd i dwristiaid/myfyrwyr cyn i'r rhai yn y sir/rhanbarth gael tai yn gyntaf."

"Empathi, tai mwy fforddiadwy sydd hefyd yn derbyn budd-daliadau, canllawiau ar sut mae biliau, cyllidebu ac ati yn gweithio, gweithiwr cyson i osgoi gorfod ailadrodd esboniadau o'r sefyllfa ac i feithrin perthynas a all fynd yn bell."

"Yr un safonau ar draws y timau atal digartrefedd."

"Ei fod mewn lle diogel." "Mynediad i bobl ag anableddau."

"Pris, gan ganiatáu budd-daliadau, math priodol o dai. Nid yw'n ormod i ofyn amdano."

"Dylai eiddo (llety brys) fod ar gael lle mae person ifanc yn byw. Cyngor yn gweithio gyda mwy o landlordiaid a llety gwely a brecwast i gefnogi pobl ifanc i gael tenantiaethau."

Mae TGP Cymru yn gofyn:

Sefydlu safonau ar gyfer llety dros dro fel bod yr holl bobl ifanc yn cael profiadau cadarnhaol a fydd yn eu helpu yn eu hamser o angen i ddod o hyd i le sy'n ddiogel.

CYNYDDU'R PASBORTAU CYFATHREBU SYDD AR GAEL

Mae TGP Cymru wedi darparu gwasanaeth Pasbort Cyfathrebu ers 2010/ Mae'r gwasanaeth yn gweithio i ddarparu pasbortau cyfathrebu i blant a phobl ifanc sydd â phroblemau cyfathrebu ledled Gogledd Cymru.

Mae Pasbort Cyfathrebu yn llyfr sy'n eiddo i'r plentyn neu'r person ifanc, sy'n hwyl ac yn hawdd i'w ddarllen, ac yn helpu eraill i ddysgu gwybodaeth bwysig yn gyflym am y plentyn neu'r person ifanc a'r ffordd orau o gyfathrebu ag ef. Mae'n caniatáu i weithwyr proffesiynol fel athrawon, cynorthwywyr addysgu, gweithwyr cymdeithasol, meddygon, nyrsys, hyfforddwyr chwaraeon ac ati glywed llais y plentyn a deall yn gyflym sut mae bywyd iddo. Gall pasbort cyfathrebu helpu i chwalu rhai o'r rhwystrau y mae plant a phobl ifanc sydd â phroblemau cyfathrebu yn eu hwynebu a gall helpu i roi hyder iddynt ryngweithio.

Mae hefyd yn offeryn defnyddiol i rieni gan fod yn aml yn rhaid iddyn nhw gofio llawer o wybodaeth bwysig i'w throsglwyddo i'r rhai sy'n gweithio gyda'u plentyn neu berson ifanc.

Mae'r Pasbort Cyfathrebu yn cyflawni Erthygl 23 o'r CCUHP: 'mae gan blentyn ag anabledd yr hawl i fyw bywyd llawn a gweddus gydag urddas ac, hyd y bo modd, yn annibynnol ac i chwarae rhan weithredol yn y gymuned. Rhaid i lywodraethau wneud popeth o fewn eu gallu i gefnogi plant anabl a'u teuluoedd'. Mae TGP Cymru yn credu y dylai fod cyllid fel y gall pob plentyn sydd ag anghenion cyfathrebu gael Pasbort Cyfathrebu ac maent wedi lansio ymgyrch ddigidol o'r enw "Rhowch Lais i Bob Plentyn" fel y byddai Pasbort Cyfathrebu yn hawl iddynt nid dim ond rhywbeth braf i'w gael.

Yr hyn y mae Pobl Ifanc, Rhieni a Gweithwyr Proffesiynol wedi'i ddweud wrthym:

"Mae'n rhan ohonof i, mae'n dod gyda mi pan fyddaf yn mynd allan. Rwy'n falch iawn o'i gael."

"Mae sefyllfaoedd wedi bod lle nad yw fy mhlentyn wedi gallu mynegi ei barn ac wedi defnyddio ei phasbort i helpu ei hun."

"Mae'r pasbortau cyfathrebu wedi bod yn anhygoel i'n disgyblion. Maent wedi cael eu defnyddio rhwng cyfnodau pontio drwy gydol y diwrnod ysgol. Rydym wedi'u defnyddio pan oedd gennym staff cyflenwi yn yr ysgol a gyda hebrwngwyr tacsi newydd. Mae disgyblion wedi mwynhau rhannu eu llyfrau gyda'u cyfoedion, gan allu rhannu pethau nad ydynt wedi gallu eu rhannu o'r blaen. Mae'r pasbort cyfathrebu yn helpu i roi llais i'n disgyblion. Ni allwn ddiolch digon i chi ac rydym yn edrych ymlaen yn fawr at gael mwy o basbortau cyfathrebu ar gyfer mwy o'n disgyblion."

"Mae'n ei roi i bobl newydd pan fydd yn cwrdd â nhw am y tro cyntaf, ac mae'n rhoi man cychwyn iddynt ar gyfer sut i siarad ag ef. Mae hefyd yn mwynhau edrych drwy'r lluniau."
"Mae'n arbed llawer o deuluoedd a phlant rhag gorfod ailadrodd eu hanghenion i wasanaethau yn gyson. Mae wedi bod yn offeryn gwerthfawr ar draws lleoliadau i deuluoedd."
"Mae'n adnodd gwerthfawr iawn sy'n cael effaith bellgyrhaeddol ar lesiant y plentyn. Diolch yn fawr iawn."

Mae TGP Cymru yn gofyn:

Cynyddu'r Pasbortau Cyfathrebu sydd ar gael ledled Cymru fel y gallwn roi llais i bob plentyn Gan gynnwys y rheini ag anghenion cyfathrebu.

DIOLCH

Mae TGP Cymru yn awyddus i gyfarfod â phartïon gwleidyddol yng Nghymru i drafod ein blaenoriaethau a byddent yn croesawu cyfle i gyfarfod â chi cyn gynted â phosibl.

Diolch yn fawr iawn am roi o'ch amser i ddarllen y maniffesto hwn. Os oes angen rhagor o wybodaeth arnoch, mae croeso i chi gysylltu â Phrif Swyddog Gweithredol TGP Cymru Rhiannon Beaumont-Walker

Rhiannon.Beaumont-Walker@tgpcymru.org.uk
029 2039 6974